

OVERDRACHT KERK OLDENZIJL NAAR STICHTING OUDE GRONINGER KERKEN.

Eddy Mul

Op vrijdag 20 september 2024 werd de Middeleeuwse kerk van Oldenzijl eigendom van de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK). Tijdens een bijeenkomst in de kerk op deze middag vond de officiële overdracht plaats van de Stichting Nicolaaskerk Oldenzijl (SNO) naar de SOGK. De SNO had mij gevraagd om deze middag het orgel te bespelen en ook iets van deze middag in de Groninger Kerkbode weer te geven. Onderstaande tekst is een kort verslag van deze bijeenkomst.

Voorzitter van de SNO de heer Koos Dijksterhuis spreekt het welkomstwoord uit naar de genodigden toe en ook naar alle aanwezigen. Koos wijst ook op het bijzondere karakter van deze middag, omdat dit speciale en waardevolle historische kerkgebouw nu naar een nieuwe eigenaar overgaat. De voorzitter noemt tevens de aanwezigheid van het enkele jaren geleden geplaatste orgel, dat uit de voormalige kerk van Garsthuizen afkomstig is; Koos spreekt heel verrassend van 'het weeskind van de kerk van Garsthuizen'. Aansluitend laat Eddy Mul het orgel horen met een Sarabande van Johann Sebastian Bach uit een van Bachs klavierpartita's. Dit valt in goede aarde bij de toehoorders. Daarna draagt bestuurslid van de SNO mevrouw Marja Spakman een (gedeeltelijk eerder gehouden) lezing van Teun Juk voor, die vanwege vakantie niet aanwezig kon zijn. Op boeiende wijze wordt de historie van de kerk geschetst. In 2007 werd - zo begint de lezing - de Stichting Nicolaaskerk Oldenzijl opgericht met als doel eigenaar van het kerkgebouw te worden omdat de PKN-gemeente het onderhoud niet langer financieel kon opbrengen. In de inleiding wordt aangegeven, dat de periode 2007 - 2024 later waarschijnlijk als een overgangsfase zal worden beschouwd, namelijk als een tijdsperiode waarin de last van een monumentaal kerkgebouw van de kerk overgegaan is naar de SOGK. Wat geweest is blijft behouden en toch wordt alles weer anders. Vervolgens wordt in de lezing een historisch overzicht van de kerk gegeven. De 13e eeuw was een tijd van groei en bloei in de handel. In de Hanzesteden is volop activiteit maar ook in plaatsen als Zandweer en Oosternieland wordt gebouwd: daar ontstaan kerkgebouwen! Zo ook in Oldenzijl; Sint Nicolaas wordt de schutspatroon. Ook wordt een steenhuis in Oldenzijl gebouwd, misschien zijn er verbandingen met het toenmalige klooster in Rottum. Rond het jaar 1225 moet de kerk van Oldenzijl gebouwd zijn. Ongeveer in het jaar 1400 stort een gedeelte van de kerk in; misschien kwam dit door bouwkundige gebreken maar het kan ook door oorlogsomstandigheden ingestort zijn, want de Menkemaborg werd in die tijd ook gedeeltelijk vernield. Aan het eind van de 16e eeuw wordt de kerk van Oldenzijl een gereformeerde kerk. In 1683 wordt een nieuwe ingang aan de zuidzijde gebouwd, terwijl in de jaren 1950-1952 geprobeerd wordt juist terug te restaureren naar de Middeleeuwse situatie. Al met al getuigt de kerk van Oldenzijl van een rijk verleden; het is in de 21e eeuw een plek voor bezinning en ook een plaats voor kunst en cultuur. De lezing eindigt met de woorden: 'Voor alles is een tijd; wij zijn als mensen slechts voorbijgangers in de tijd. Altijd is het zo geweest.' Daarna speelt pianist Johan Havinga een stuk van de componist Claude Debussy.

Vervolgens wordt de overdrachtsakte getekend. De bestuursleden de heren Koos Dijksterhuis en Willie Pieterman van de SNO nemen plaats aan een tafel in het midden van de kerk aan de ene kant van notaris Huitsing, terwijl directeur mevrouw Patty Wageman van de SOGK aan de andere zijde van de notaris plaatsneemt. De stukken worden dan gelezen en getekend. De kerk van Oldenzijl is de 103e kerk van de SOGK, zo wordt gezegd. Na uitwisseling van geschenken vindt de overdrachtsrede door mevrouw Wageman plaats. Directeur Wageman roemt het werk van de leden van de SNO en vertelt dat sinds 2021 de heren Koos Dijksterhuis en Willie Pieterman begonnen zijn met gesprekken en onderhandelingen om de overdracht voor elkaar te krijgen. Het motief om de kerk over te dragen aan de SOGK was een heel natuurlijk en begrijpelijk motief: de

Directeur mevrouw Patty Wageman van de Stichting Oude Groninger Kerken tekent de overdrachtsakte.

De heer Koos Dijksterhuis van de Stichting Nicolaaskerk Oldenzijl op het punt om de overdrachtsakte te tekenen. Geheel links de heer Pieterman. Foto's Leo de Vree

leeftijd van mensen neemt toe en tegelijkertijd nemen de zorgen en activiteiten om een kerkgebouw te onderhouden en toekomstbestendig te maken en te houden óók toe. Dat gaat niet zo goed samen en daarom is aangestuurd op overdracht naar de SOGK. Na de rede worden onder andere, bloemen uitgereikt en

horen we nog een keer pianospel van Johan Havinga met een stuk van Erik Satie. Daarna wordt iedereen uitgenodigd om mee te gaan naar het dorps huis voor een glaasje. Het was een stijlvolle en mooie middag waar met voldoening op terug gezien kan worden. Bij de SOGK is de kerk in goede handen.